

SUMARI

1. El bar	5
2. L'urna	9
3. Suleiman.....	13
4. Les columnes	19
5. La pedra.....	23
6. L'arma.....	27
7. Les ocre	31
8. Vi negre	35
9. L'hostal	41
10. Néixer i morir.....	51
11. Darrere la porta	53
12. Fosc	57
13. Mahmud	63
14. Preguntes.....	69
15. Grans de comí.....	73
16. Kate.....	77
17. Disculpa	83
18. Àrac.....	87
19. El te	93
20. Culpa	103
21. El terrat.....	109
22. Mariam.....	115
23. Hannah	119

24. El viatge.....	123
25. Corniche	129
26. La cançó.....	133
27. Ràbia	145
28. Beirut	151
Epíleg.....	161

I
EL BAR

EN MAHMUD NO CONTESTA. No sé on és. Potser me'l trobaré al bar, per ajudar-me a servir les taules. Un fill de setze anys no pot anar gaire lluny. Quan estic a punt d'arribar, just al costat del cementiri, m'aturen dos militars. El més alt, tant com jo però més fort, em fa baixar del cotxe.

—Obre el maleter.

Avui fa molta calor, si m'entreté gaire, se'm farà tot malbé. Amb la punta de la metralladora em regira les caixes de verdura. Després s'acosta a la caixa de peix. Intento protegir-la dient-li que no tinc res al cotxe. M'ignora i l'arrossega fort cap enfora i totes les bèsties mortes cauen a terra davant de l'entrada del cementiri. M'enrabo, però callo. Podria recollir el peix, però m'espero. Quan ha escorcollat tot el cotxe, torna cap a la part del darrere, passa per davant meu tibant com la mateixa punta de l'arma i aixafa amb les seves botes el meu peix. Malparit, penso. Sembla que l'escorcoll s'ha acabat, perquè la parella d'uniformats marxen pel camí que voreja el cementiri com si no haguessin fet res.

Ho recullo tot i faig viatges cap al bar amb les caixes. En pocs minuts preparo les brases, netejo el peix que s'ha salvat de la destrossa i poso a escalivar les albergínies. A la llunyania, sento el crit a l'oració i em preparo per fer les

ablucions. Dono gràcies a Déu i prego perquè en Mahmud torni aviat. En acabar, m'assec un moment a sota la ràfia, encenc un cigarret i miro el mar. Cada dia és menys blau.

El migdia passa tranquil, només dues taules. Sota la ràfia, la família de l'aniversari ja estan acabant. Acosto la xixa a l'avi, que l'espera. El fill ha començat a cantar una cançó de Fairuz. Sota el sol, les dues noies de Beirut beuen cerveses i fumen. No necessiten res més. Vaig cap a la cuina a preparar el te. Des del llindar de la porta, veig l'avi mirant els nets, que són a la vora de l'aigua. Ara em beuria un gotet d'àrac però Déu m'ajuda a no fer-ho. Espero que l'aigua bulli. L'avi fa pipades a la xixa i es mira els nets. Quan veu que porto el te i un plat de bacallau, els avisa. Les noies de Beirut es banyen. Passo per la seva taula i m'enduc les ampolles buides. A la cuina, el mòbil vibra. És la Nur.

—Ibraïm!

—No cridis.

La Nur abaixa el to però continua alterada.

—Hi ha hagut un tiroteig, a l'entrada del campament. Els militars buscaven algú. Hi ha un nen mort! Gràcies a Déu els nostres petits estan bé. Són a casa.

Merda, cada tiroteig, cada notícia a la televisió veig en Mahmud, veig sang.

—T'ha trucat en Mahmud?

—No. Déu el protegirà. Oi, Ibraïm?

Em repeteixo en silenci que Déu el protegirà, però no responc a la Nur.

—Que l'Abdul-lah i en Iussuf no surtin al carrer. Tornaré aviat, avui no hi ha gaire feina.

Penjo. A fora, l'home continua cantant Fairuz i les dones piquen amb les mans el ritme de la cançó. Veig que l'avi, enmig d'un núvol de fum, s'incorpora fins al plat dels bacallaus, n'agafa un i l'hi dona a una neta, que li fa un petó a la galta. De fons sento el soroll d'una ambulància. Les

noies em criden perquè volen pagar. Amb la pell cremada i els cabells mullats, marxen a Beirut. Poso la ràdio per saber què diuen del tiroteig: un nen mort i un nen ferit quan uns militars buscaven un gihadista sospitós. Marco el número d'en Mahmud. El contestador, com sempre. M'enrabo cada vegada que sento la cantarella simpàtica de l'operadora. Llanço el mòbil damunt el taulell de la cuina i torno a les taules.

La família està a punt de marxar. Endrecen l'escampall de roba i joguines i van desfilant mentre l'avi paga el compte. És l'hora que el sol comença a declinar i es fa un silenci dens de calor que aplanava l'aigua del mar. Encenc un cigarret i em ve al cap la tempesta de l'estiu passat. En Mahmud recollia, com si volgués guanyar una medalla, tot el que hi havia damunt de les taules: safates de menjar, plats, coberts, gots, mentre els clients s'aixoplugaven on podien. Mai havia vist ploure d'aquella manera, les gotes se'n reien de nosaltres i el vent va fer volar les cadires i el tendal de ràfia. Va ser una batalla contra el cel. Un cop sols, xops com dos polls, ens vam asseure a fumar. Queien gotes fines esparses i el silenci era fresc i net. Lluny, a l'horitzó, els llamps pintaven el mar i davant nostre es deixava veure un raig de sol.

Apago el cigarret. Quan m'aixeco per començar a endreçar, veig una noia occidental, amb pantalons curts i descalça. Porta les vambes a la mà, brutes de terra. Com les d'en Mahmud, quan jugava a ser arqueòleg.

L'URNA

LA RITA NO VEU MÉS ENLLÀ D'UN METRE quadrat de terra, les seves mans empolsegades i el fragment de l'urna funerària que vol rescatar de l'antiguitat. Una suor enganxosa li amara el cos i amb la part exterior del dit índex es recol·loca les ulleres, que li rellisquen nas avall. Quan sent la veu del muetzí retallada i amplificada per un altaveu desgavellat reclamant a l'oració, recorda que és a l'altra riba del Mediterrani, al sud del Líban, desenterrant una necròpolis fenícia.

És l'hora del descans. S'incorpora i sent dolor a la part lumbar. El seu cos ja no és el mateix de quan era una estudiant, però la idea de tornar a excavar i en un país desconegut la va encisar. S'espolsa la terra sorrenca de les mans i els genolls, surt del seu quadrat de feina i enfila cap al punt de trobada. Caminant sota un sol esclafador d'agost, veu, imponent, l'arc de triomf romà al mig de la calçada. Intenta aixecar la vista per observar-lo, però el reflex dels rajos verticals de migdia damunt les pedres mil·lenàries gairebé l'encega. Abaixa la vista i observa, per damunt la tanca de formigó, les cases del campament de refugiats: parets sense acabar, sostres d'uralita, finestres trencades, roba estesa encarcerada, nusos de cables negres. Cap herència de

l'urbanisme romà. La veu del muetzi prové del campament. La Rita arriba amb pas lent a l'entrada del jaciment, on en Samir prepara la intendència a tot l'equip.

El director i la resta de companys ja hi són, asseguts en cadires de plàstic col·locades aprofitant les poques ombres. De lluny, la Rita veu que en Samir l'ha vista venir i s'afanya a posar-li el suc de taronja. És alt i prim i té l'esquena encorbada, símptoma que la vida ja se li escurça. La Rita s'ha hagut d'aturar, perquè un militar ha entrat al recinte i s'ha col·locat a un pam d'en Samir. Uniforme gris i negre de camuflatge, pell torrada pel sol, alt, jove, cara de pocs amics. Si no fos per la metralladora a l'alçada del pit, el trobaria atractiu. La Rita s'espera. Es refà el monyo i se'l mira: no li agraden els uniformes. El militar comença a interrogar en Samir, que al seu costat sembla un paper de fumar. Fa preguntes curtes, amb una entonació monòtona i cridanera. En Samir mou el cap de dreta a esquerra per negar-ho tot. Sense cap comiat, el militar es gira, clava els ulls foscos autoritaris en la Rita com si intuís que ella el mirava i desapareix impassible aixecant petits núvols de pols amb les botes negres. La Rita s'apropa a en Samir.

—Què volia?

En Samir li diu que busquen algú del campament, que no s'amoïni, que aquests interrogatoris són normals. Ella es beu el suc i agafa l'últim entrepà de la safata. Mentre el desembolica sent l'olor de carn de xai barrejada amb paper. Segons en Samir, són els millors xauarmes de la ciutat. Busca una cadira i sent que en Paul la crida perquè s'assegui al seu costat. Amb la camisa i els pantalons que porta, somriu la Rita per dins, se l'imagina més en una reunió d'inversors que no pas en un jaciment arqueològic. Ell li pregunta per l'urna. La Rita no vol estar-se l'estona de descans parlant dels fenicis amb en Paul.

—Aviat tindrè la peça gran. Dino ràpid i hi torno.

Quan fa l'última mossegada, veu que en Samir talla una síndria. La Rita s'aixeca a agafar-ne una tallada. És tan dolça i sucosa que la mastega més ràpid del que pot engolir i un regalim vermell li cau damunt la samarreta blanca a l'alçada del pit. Es renya a ella mateixa, menges massa ràpid, pensa. Però n'agafa una altra.

Ja fa dues hores que treballa i espera sentir la veu del muetzi, que indica el final de la jornada. En canvi, la sorprèn el soroll estrident i inesperat de la sirena d'una ambulància que li fa fer un gest brusc involuntari amb les mans. La peça mil·lenària es belluga i la Rita s'esglaia pensant que l'ha trencat. No ha passat res, al contrari, la palpa i s'adona que el moviment ha contribuït a expulsar-la i que gairebé és fora. Enretira més terra a poc a poc amb el paletí, fins que surt. Ja la té a les mans.

© del text: Roser Miquel Verdú, 2019
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S.L., 2019
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: setembre de 2019
ISBN: 978-84-1303-113-2
DL: L 788-2019
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S.L.
www.bobala.cat

—❧ imprès a **lleida** ►—

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.